

Arbejdsmiljøklagenævnet har i perioden april 2009 - til og med juni 2009  
truffet følgende afgørelser af almen eller principiel interesse.  
Afgørelserne vil i deres helhed blive lagt i Retsinformation.

---

**Indholdsfortegnelse:**

<b>Lov om arbejdsmiljø og lov om røgfri miljøer.....</b>	<b>2</b>
<b>Lov om arbejdsmiljø .....</b>	<b>2</b>
Sag nr. 1.....	2
Et påbud skal meddeles til den adressat, som afgørelsen retter sig til.....	2
Sag nr. 2.....	3
Krav til bygherre om udbedring af mangler i plan for sikkerhed og sundhed (PSS) og brug af autoriseret rådgiver.....	3
Sag nr. 3.....	3
Hjemvisning af påbud om u hensigtsmæssige arbejdsstillinger ved arbejdsbord i prøverum.....	3
Sag nr. 4.....	4
Afslag på anmodning om forlængelse af efterkommelsesfrist for påbud om flugtveje på skole.....	4
Sag nr. 5.....	5
Påbud om autoriseret arbejdsmiljørådgiver – retlige mangler ved materielle afgørelse. ....	5
Sag nr. 6.....	5
En koncern med fælles sikkerhedsorganisation. ....	5
Sag nr. 7.....	6
Brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver ved flere påbud.....	6
Sag nr. 8.....	7
Undersøgelse af det psykiske arbejdsmiljø ved brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver. ....	7
Sag nr. 9.....	7
Krav om hensyn til arbejdsmiljømæssige forhold ved projektering.....	7
Sag nr. 10.....	8
Afslag om dispensation fra fridøgnreglen ved transport mellem bopæl i udland og arbejdssted i Danmark.....	8
Sag nr. 11.....	9
Påbud om autoriseret rådgiver givet på grund af 18 underliggende påbud om ergonomi i en periode. ....	9
Sag nr. 12.....	9
Afslag på dispensation fra krav om indretning af sprøjtekabine og ophævelse af påbud her-om. ....	9
<b>Lov om røgfri miljøer.....</b>	<b>10</b>
Sag nr. 13.....	10
Forbud mod rygning i værtshus med et samlet serveringsareal på over 40 m <sup>2</sup> , da billardrum var en del af serveringsarealet.....	10
Sag nr. 14.....	11
Forbud mod rygning i værtshus med et samlet serveringsareal på over 40 m <sup>2</sup> , da dansegulv og området omkring billardbord skal medregnes til serveringsarealet. ....	11
Sag nr. 15.....	11
Et diskoteks 1. sal opfyldte ikke kravene til et rygerum eller en rygekabine.....	11
Sag nr. 16.....	12
Flugtvej i værtshus medregnet i serveringsareal. ....	12

---

# Lov om arbejdsmiljø og lov om røgfri miljøer

---

## Lov om arbejdsmiljø

### Sag nr. 1

Et påbud skal meddeles til den adressat, som afgørelsen retter sig til.

*Arbejdsmiljøklagenævnet fandt afgørelse med strakspåbud til en byggeherre ugyldigt, da afgørelsen ikke var meddelt rette adressat. Retsvirkningen af, at afgørelsen ikke var meddelt, er ugyldighed, idet meddelelsen er en grundlæggende betingelse for, at afgørelsen kan få retsvirkning efter dens indhold.*

Arbejdstilsynet havde ved tilsyn på en byggeplads konstateret, at der var meget støjende arbejde i fællesområderne, hvor der foregik andet arbejde. Byggepladsens plan for sikkerhed og sundhed (PSS) havde nogle mangler i forhold hertil.

Arbejdstilsynet udfærdigede derfor et strakspåbud rettet til bygherren efter reglerne om bygherrens pligter. Arbejdstilsynet sendte påbudet til forretningsføreren for en række boligforeninger med krav om at bygherren skulle udbedre manglerne i PSS for den nævnte byggeplads. Arbejdstilsynet gav endvidere påbud om at bygherren skal bruge autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at forebygge at overtrædelsen gentager sig.

Advokaten for forretningsføreren klagede over påbudet om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, og anførte bl.a. at bygherre på byggeriet er en afdeling under forretningsføreren, som er en selvstændig og uafhængig juridisk enhed.

En forvaltningsretlig afgørelse skal meddeles til afgørelsens adressat, og afgørelsen kan først få virkning, når den er meddelt. Et mere eller mindre tilfældigt kendskab til afgørelsen, som en part har fået ad omveje, kan ikke gøre det ud for en meddelelse om afgørelsen.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at retsvirkningen af, at afgørelsen ikke var meddelt, er, at afgørelsen er ugyldig, idet meddelelsen er en grundlæggende betingelse for, at afgørelsen kan få retsvirkning efter dens indhold.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at den korrekte adressat for Arbejdstilsynets påbud var en boligafdeling, men Arbejdstilsynets påbud var dels stilet til en anden boligafdeling dels til det forretningsførende boligselskab.

Nævnet fandt derfor, at Arbejdstilsynets påbud var ugyldigt, fordi en forvaltningsretlig afgørelse skal meddeles til afgørelsens adressat (j.nr. 5900219 -08).

---

## **Sag nr. 2**

### **Krav til bygherre om udbedring af mangler i plan for sikkerhed og sundhed (PSS) og brug af autoriseret rådgiver.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at en bygherre skulle ajourføre planen for sikkerhed og sundhed, samt bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, idet der var flere væsentlige mangler i den udarbejdede plan for sikkerhed og sundhed, samtidig med at Arbejdstilsynet i forhold til flere entreprenører havde konstateret overtrædelser vedrørende samme væsentlige mangler og givet påbud herom til entreprenørerne.*

Arbejdstilsynet besøgte en byggeplads, hvor der var beskæftiget 13 personer, som kom fra forskellige virksomheder. På byggepladsen konstaterede Arbejdstilsynet flere væsentlige mangler, ligesom der var mangler i den udarbejdede plan for sikkerhed og sundhed (PSS), idet Arbejdstilsynet i forhold til flere entreprenører havde konstateret overtrædelser vedrørende nedstyrtningsfare og færdselsveje med kabler og el - ledninger.

Arbejdstilsynet havde derfor givet flere strakspåbud til nogle af de entreprenører, som arbejdede på byggepladsen. De afgivne strakspåbud vedrørte indretningen af byggepladsen, herunder nedstyrtningsfare, og færdselsveje med kabler og ledninger.

Arbejdstilsynet gav et strakspåbud til bygherren om at virksomheden skulle ajourføre planen for sikkerhed og sundhed, samt påbud om at bygherren skal bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte Arbejdstilsynets afgørelser, og lagde vægt på, at Arbejdstilsynet havde påvist flere væsentlige mangler i den udarbejdede plan for sikkerhed og sundhed, og idet Arbejdstilsynet i forhold til flere entreprenører havde konstateret overtrædelser vedrørende nedstyrtningsfare, og færdselsveje med kabler og el - ledninger. Det var således klagenævnets vurdering, at planen ikke levede op til kravene til plan for sikkerhed og sundhed i bekendtgørelsen om bygherrens pligter, idet planen havde mangler vedrørende samme forhold.

Vedrørende rådgiverpåbuddet lagde klagenævnet vægt på, at de af Arbejdstilsynet beskrevne mangler i virksomhedens plan for sikkerhed og sundhed for den omhandlede byggeplads måtte karakteriseres som væsentlige mangler, idet Arbejdstilsynet havde konstateret flere overtrædelser af regler i bekendtgørelsen om indretning af en byggeplads, og havde givet påbud til de virksomheder, som arbejdede på byggepladsen (j.nr. 5900227-08 + 5900229-08).

---

## **Sag nr. 3**

### **Hjemvisning af påbud om uhensigtsmæssige arbejdsstillinger ved arbejdsbord i prøverum.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet hjemviste sagen, idet nævnet fandt at Arbejdstilsynets afgørelse er truffet på et mangelfuldt grundlag, da der bl.a. manglede oplysninger om hvor lang tid de ansatte arbejdede ved arbejdsbordet.*

Arbejdstilsynet konstaterede ved tilsyn i en tøjbutik, at en ansat lagde tøj sammen og hængte tøj på bøjler ved et arbejdsbord ved prøverum. Arbejdsbordet var for højt til den ansatte, hvilket

bevirkede, at den ansatte arbejdede med løftede skuldre, når tøj blev sat på bøjler. Arbejdsbordet kunne ikke justeres i højden.

Det blev oplyst, at der arbejder skiftende personale ved arbejdsbordet i op til 3 timer ad gangen, idet ansatte under 18 år dog arbejder 1½ time ad gangen ved arbejdsbordet.

Arbejdstilsynet fandt at højden på arbejdsbordet i prøverummet ikke passer til de forskellige personer, samt at arbejdet dermed er forbundet med uhensigtsmæssige arbejdsstillinger og bevægelser.

Klager anførte at det ikke er korrekt, at der arbejdes i op til 3 timer ad gangen, men at det er fast rutine, at de ansatte arbejder maksimalt 2 timer ad gangen i prøverummet.

Arbejdstilsynet var igen på besøg i butikken og observerede at en ansat satte 3 bikinier på bøjle. Arbejdet blev udført over bordet og med hævede skuldre. Det var Arbejdstilsynets vurdering, at bordet var for højt i forhold til den ansatte.

Arbejds miljøklagenævnet hjemviste sagen, idet nævnet fandt at Arbejdstilsynets afgørelse er truffet på et mangelfuldt grundlag, da der mangler flere konkrete oplysninger af betydning for vurdering af sagen, herunder antallet af ansatte i butikken, hvor mange af de ansatte var under 18 år, om de ansatte, der arbejdede i prøverummet, kun var ansat til dette arbejde, eller om de også havde andre funktioner, hvor mange vagter hver af de ansatte havde i prøverummet pr. uge, og højden på de ansatte, der arbejdede ved arbejdsbordet i prøverummet (j.nr.5900148 - 08).

---

#### **Sag nr. 4**

#### **Afslag på anmodning om forlængelse af efterkommelsesfrist for påbud om flugtveje på skole.**

*Arbejds miljøklagenævnet fandt ikke grundlag for at ændre efterkommelsesfristen, idet anmodningen om fristforlængelse alene er begrundet i økonomiske hensyn. Sådanne hensyn kan ikke i sig selv begrunde en fristforlængelse.*

Arbejdstilsynet førte tilsyn på en skole og vurderede, at 1. salen i kontorbygningen på skolen ikke var indrettet med tilstrækkelig flugtvej til at sikre at ansatte og andre der opholdt sig i lokalerne på 1. sal havde en passende flugtmulighed i tilfælde af brand.

Arbejdstilsynet traf afgørelse om at skolen skulle indrettes med et tilstrækkeligt antal flugtveje og nødudgange af en sådan udformning, dimension og placering, at der var en betryggende mulighed for, at alle på arbejdsstedet i en faresituation kan komme i sikkerhed i det fri eller til et sikkerhedsområde.

Klager anførte, at man netop var ved at udarbejde en større skoleplan for hele den nye kommune, og at det herunder var hensigten inden sommerferien, at få godkendt planen politisk. For at undgå at foretage uhensigtsmæssige dispositioner/investeringer ønskede klager fristen udsat 1 år.

Klagenævnet fandt ikke, at der var grundlag for at ændre efterkommelsesfristen, idet anmodningen om fristforlængelse alene er begrundet i økonomiske hensyn. Sådanne hensyn kan ikke i sig selv begrunde en fristforlængelse (j. nr. 5900072 - 09).

---

## **Sag nr. 5**

### **Påbud om autoriseret arbejdsmiljørådgiver – retlige mangler ved materielle afgørelse.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at Arbejdstilsynet ikke kan rette op på væsentlige retlige mangler i forhold til krav om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, idet Arbejdstilsynet alene i sin udtalelse til Arbejdsmiljøklagenævnet har ændret påbudets formulering, samt hjemmelsgrundlag.*

Arbejdstilsynet havde givet en virksomhed et materielt påbud om høreskadende støj ved en bloksav. Arbejdstilsynet havde samtidig givet virksomheden påbud om at bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at efterkomme påbud om at etablere foranstaltninger mod høreskadende støj ved bloksav.

Arbejdstilsynet havde efterfølgende i sin udtalelse oplyst, at det materielle påbud skulle have en anden formulering svarende til reglerne om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver i forhold til støj, og at der ligeledes skulle henvises til et andet hjemmelsgrundlag end det hjemmelsgrundlag, der var henvist til i den oprindelige afgørelse.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt ikke, at der var hjemmel til at give påbud om at virksomheden skulle bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, idet nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet i sin udtalelse både havde omformuleret det materielle påbud, ligesom Arbejdstilsynet havde henvist til et andet hjemmelsgrundlag (j.nr.5900090-09).

---

## **Sag nr. 6**

### **En koncern med fælles sikkerhedsorganisation.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at der skulle oprettes en selvstændig sikkerhedsorganisation i form af sikkerhedsgruppe(r) og sikkerhedsudvalg i en virksomhed med mere end 1000 ansatte, selvom virksomheden var en del af en koncern, som havde et fælles sikkerhedsudvalg for hele koncernen. Nævnet lagde vægt på, at det er den juridiske enhed og således virksomheden med CVR - nummer, der har beføjelserne og den reelle mulighed for at sørge for, at arbejdet i virksomheden tilrettelægges og udføres på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuld forsvarlig måde.*

Arbejdstilsynet besøgte en produktionsenhed i en virksomhed, som var en del af en større koncern. Koncernen bestod af flere virksomheder, der var oprettet som selvstændige juridiske enheder med hver sit CVR - nummer. Under hver virksomhed var der en eller flere afdelinger med hver sit produktionsnummer.

Koncernen havde oprettet en fælles sikkerhedsorganisation, som bestod af et fælles sikkerhedsudvalg for alle virksomhederne i koncernen.

Den besøgte virksomhed i koncernen havde sammenlagt mere end 1000 ansatte, som var fordelt på 16 produktionsenheder.

Virksomheden fik påbud om at etablere en selvstændig sikkerhedsorganisation.

Virksomheden henviste i klagen til den flade organisationsstruktur, og at koncernen var opdelt i mindre enheder og selskaber, som arbejder tæt sammen i hverdagen. Virksomheden fandt derfor, at en organisering efter reglerne ville medføre, at der skulle bruges ekstra ressourcer på at afholde møder, som blot ville være en formalitet, og at der efterfølgende skulle bruges ressourcer på koordinering.

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte Arbejdstilsynets afgørelse, idet det er den juridiske enhed og således virksomheden med CVR - nummer, der har beføjelserne og den reelle mulighed for at drage omsorg for, at arbejdet i virksomheden blev tilrettelagt og udført på en sikkerheds- og sundhedsmæssig fuld forsvarlig måde. Der skulle derfor være oprettet en sikkerhedsorganisation i form af sikkerhedsgruppe(r) og sikkerhedsudvalg i den besøgte virksomhed, som havde mere end 1000 ansatte (j.nr. 5900294-08 + 5900295-08 + 5900019-09).

---

## Sag nr. 7

### Brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver ved flere påbud.

*Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte 2 påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, dels påbud om ulykkesforebyggelse, fordi der efter tilsynsbesøg var konstateret 3 overtrædelser, som medfører risiko for ulykker, dels påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, fordi der er tale om 5 eller flere afgørelser om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.*

En virksomhed fik efter Arbejdstilsynets besøg to påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, dels et påbud på baggrund af tre eller flere overtrædelser med ulykkesrisici, dels et påbud på baggrund af 5 eller flere overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte begge påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Arbejds miljøklagenævnet fandt således, at tre påbud, om 1) at etablere nødstop på søjleboremaskine, 2) at sikre virksomhedens porte mod nedstyrtning, og 3) at få efterset og sikret virksomhedens lift, opfylder betingelserne for at udløse et påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver til ulykkesforebyggelse, fordi der er tale om 3 overtrædelser, som medfører risiko for ulykker, og der er tale om mindst 2 forskellige arbejdsmiljøproblemer konstateret inden for samme produktionsenhed ved samme tilsynsbesøg.

Arbejds miljøklagenævnet fandt desuden, at 6 påbud om, at 1) udarbejde arbejdspladsvurdering (APV), 2) at etablere kontrolanordning på udsugning, 3) at gennemgå instruktion i arbejde med styrenholdige produkter, 4) at etablere nødstop på søjleboremaskine, 5) at sikre virksomhedens porte mod nedstyrtning, og 6) at få efterset og sikret virksomhedens lift, opfylder betingelserne for at udløse et påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, fordi der er tale om 5 eller

flere afgørelser om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, som er konstateret ved Arbejdstilsynets tilsynsbesøg (j.nr. 5900236-08 + 5900138-09).

---

### **Sag nr. 8**

#### **Undersøgelse af det psykiske arbejdsmiljø ved brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede påbudet, idet nævnet ud fra en samlet vurdering ikke fandt en konkret begrundet mistanke om problemer i det psykiske arbejdsmiljø, idet de beskrevne belastninger i forhold til de iværksatte foranstaltninger ikke var tilstrækkelige.*

*Arbejdsmiljøklagenævnet bemærkede, at der ved et påbud om at undersøge det psykiske arbejdsmiljø er sammenhæng med krav om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, så der er tale om ét sammenhængende påbud.*

Et plejecenter havde fået påbud om at bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at efterkomme påbud om at undersøge det psykiske arbejdsmiljø, fordi Arbejdstilsynet fandt, at de høje følelsesmæssigt krav i arbejdet ikke var tilstrækkeligt forebygget.

Flere ansatte på tværs af personalegrupperne havde givet udtryk for, at der manglede mulighed for at komme til orde på arbejdspladsen. Man følte sig ikke hørt i forskellige sammenhænge, og det var svært at få snakket svære situationer igennem. Der mangler anerkendelse kolleger imellem og der var samstemmende en fornemmelse af, at der på arbejdspladsen var ganske få, som blev hørt, og andre som "fyldte" rigtig meget ved gruppemøder og personalemøder.

Der var iværksat foranstaltninger, men der var uenighed i sikkerhedsorganisationen, hvorvidt det var blevet bedre.

Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede påbudet, idet nævnet ikke fandt grundlag for påbuddet.

Nævnet fandt ud fra en samlet vurdering af de af Arbejdstilsynet beskrevne belastninger sammenholdt med de foranstaltninger, der var iværksat, at Arbejdstilsynet ikke har påvist en konkret begrundet mistanke om problemer i det psykiske arbejdsmiljø.

Arbejdstilsynet havde i øvrigt taget udgangspunkt i, at der alene var klaget over brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Arbejdsmiljøklagenævnet gjorde i den forbindelse opmærksom på, at der ved et påbud om at undersøge det psykiske arbejdsmiljø er nær sammenhæng med kravet om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgivere, således at der er tale om ét sammenhængende påbud. En klage over et påbud om at bruge autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at undersøge det psykiske arbejdsmiljø omfatter således hele Arbejdstilsynets afgørelse (j.nr. 5900177-08).

---

### **Sag nr. 9**

#### **Krav om hensyn til arbejdsmiljømæssige forhold ved projektering.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet fandt at en virksomhed ved projektering skal have frihed til selv at vælge metoden til at undgå det belastende arbejde. Nævnet fandt herved, at arbejdet med opmuring under tagudhæng skal udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet der er en arbejdsmiljømæssig risiko ved at arbejde med armene over skulderhøjde, ligesom det er muligt at projektere arbejdet, således at belastningen undgås.*

En virksomhed projekterede og byggede parcelhuse i et plan. Husene blev opført dels af virksomhedens egne murere, dels af andre virksomheders murere.

Projekteringen indebar, at husets tagkonstruktion, der havde et udhæng på 65 cm, skulle gøres færdigt inden det udvendige murerarbejde kunne afsluttes. Det betød, at de sidste 3-6 mureskift samt det afsluttende skift, skulle udføres med armene over skulderhøjde.

Arbejdstilsynet havde givet påbud om, at ændre projektet i forbindelse med opmuring under tagudhæng.

Arbejdsmiljøklagenævnet ændrede påbudet, således, at virksomheden har frihed til selv at vælge metoden til at undgå det belastende arbejde. Nævnet fandt således, at virksomheden skulle sikre, at arbejdet med opmuring under tagudhæng kunne udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, idet der var en arbejdsmiljømæssig risiko forbundet med at arbejde med armene over skulderhøjde, og idet det er muligt at projektere arbejdet, således at det risikobetonede arbejde undgås (j.nr. 5900016-09).

---

## **Sag nr. 10**

**Afslag om dispensation fra fridøgnreglen ved transport mellem bopæl i udland og arbejdssted i Danmark.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet gav afslag på virksomhedens ansøgning om dispensation, idet nævnet lagde vægt på, at transporten mellem bopæl og arbejdssted ikke er en del af arbejdstiden og derfor ikke omfattet af reglerne om fridøgn, at det er uden betydning for produktionen, at der er tale om arbejde i 14 dage ad gangen, og at der ikke er tale om en kortere periode eller en kortere overskridelse af reglerne for fridøgn.*

En virksomhed søgte tilladelse til at udføre arbejde i en turnus med 14 dages arbejde og 14 dage fri. Virksomheden, der var hollandsk, skulle udføre borearbejde for en dansk virksomhed.

Virksomheden havde anført, at man af sikkerhedsmæssige grunde ønskede at arbejde 14 dage i træk fulgt af 14 dages frihed med henvisning til, at arbejdet af tekniske og sikkerhedsmæssige grunde ikke kunne stoppes, når arbejdet var sat i gang.

Virksomhedens ansatte var bosat i henholdsvis Holland og Rumænien. De ansatte havde derved en rejsetid mellem hjem og arbejde på minimum 8 timer. Virksomheden fandt, at korte friperioder ikke ville give de ansatte passende tid til hvile.

Arbejdstilsynet havde givet afslag på virksomhedens ansøgning.



Arbejdsmiljøklagenævnet fastholdt Arbejdstilsynets afgørelse og lagde vægt på, at transporten mellem bopæl og arbejdssted ikke er en del af arbejdstiden og derfor ikke omfattes af de regler, hvorefter der kunne gives dispensation, at det er uden betydning for produktionen, at der er tale om arbejde i 14 dage ad gangen, og at der hverken var tale om arbejde af en kortere periode eller et ønske om en kortere overskridelse af de fastsatte regler for fridøgn (j.nr. 5900089-09).

---

### **Sag nr. 11**

**Påbud om autoriseret rådgiver givet på grund af 18 underliggende påbud om ergonomi i en periode.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet tiltrådte påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, idet Arbejdstilsynet havde truffet 18 afgørelser om ergonomisk arbejdsmiljø, som var konstateret på 6 af virksomhedens produktionsenheder med mere end 6 måneders mellemrum og inden for en periode på 12 måneders varighed.*

Arbejdstilsynet havde afgivet 18 påbud om overtrædelser af reglerne om ergonomisk arbejdsmiljø konstateret i perioden 17. oktober 2007 til den 29. maj 2008.

Arbejdstilsynet gav på denne baggrund påbud om brug af en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at bistå sig med at sikre, at problemer med ergonomisk arbejdsmiljø blev forebygget og løst på tværs af produktionsenheder.

Ifølge reglerne om brug af arbejdsmiljørådgiver skal arbejdsgiveren efterkomme påbud om autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet træffer 15 eller flere afgørelser, der er konstateret på 2 eller flere forskellige produktionsenheder under den samme juridiske enhed og som er konstateret inden for en periode af mindst 6 måneders og højst 12 måneders varighed, og samtlige afgørelser ligger inden for ergonomisk arbejdsmiljø.

Arbejdsmiljøklagenævnet fandt at virksomheden skal efterkomme påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, og lagde vægt på, at Arbejdstilsynet havde truffet 18 afgørelser om overtrædelse af arbejdsmiljøreglerne om ergonomisk arbejdsmiljø, og at disse overtrædelser var konstateret på 6 af virksomhedens produktionsenheder med mere end 6 måneders mellemrum og inden for en periode på 12 måneders varighed (j.nr. 5900066-09).

---

### **Sag nr. 12**

**Afslag på dispensation fra krav om indretning af sprøjtekabine og ophævelse af påbud herom.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede Arbejdstilsynets påbud og afslag på anmodning om dispensation, idet formene til møllevinger efter nævnets vurdering er af en sådan størrelse, og variation, at de ikke er omfattet af krav om indretning af en sprøjtekabine.*

Arbejdstilsynet konstaterede sprøjtemaling af forme til møllevinger. Hver møllevingeform var ca. 40 meter lang og 3-5 meter bred. Arbejdet foregik i en 50 – 70 meter lang hal, hvor der var udsugning langs væggene i hallen, men ikke i gulvet under vingeformene. Sprøjtemalingen havde MAL – kode 00-1.

Arbejdstilsynet vurderede, at malehallen ikke opfyldte kravet for nye sprøjtekabiner.

Virksomheden søgte derfor om dispensation, og anførte at arbejdet er tilrettelagt så unødigt sundhedsskadelig påvirkning er undgået, at produktet og påføringsmåden er valgt med baggrund i en så lille arbejdsmiljømessig belastning som muligt, og at emnernes størrelse besværliggør en samlet ventilationsløsning.

Arbejdstilsynet gav afslag på dispensation, og fandt, at sprøjtemalingen skulle opfylde indretningskravene til sprøjtekabiner, idet forholdene og emnernes størrelse ikke hindrer at arbejdet kan foregå i en sprøjtekabine.

Inden afslaget om dispensation havde Arbejdstilsynet ved tilsynsbesøg konstateret, at der blev sprøjtemalet og gav også virksomheden påbud om at ændre forholdene.

Virksomheden klagede over afslaget på dispensation fra krav om indretning af sprøjtekabine, samt over påbuddet om indretning af sprøjtekabine.

Arbejdsmiljøklagenævnet ophævede Arbejdstilsynets påbud samt Arbejdstilsynets afslag på dispensation, idet formene efter nævnets vurdering var af en sådan størrelse, og variation, at de ikke er omfattet af reglen om krav til en sprøjtekabine (j.nr. 5900211-08 + 5900224-08).

---

## **Lov om røgfri miljøer**

### **Sag nr. 13**

**Forbud mod rygning i værtshus med et samlet serveringsareal på over 40 m<sup>2</sup>, da billardrum var en del af serveringsarealet.**

*Arbejdsmiljøklagenævnet fandt, at der ikke måtte ryges indendørs, da værtshuset havde et samlet serveringsareal på over 40 m<sup>2</sup>, idet et billardrum og gangarealer anses for en del af serveringsarealet.*

Ved et tilsynsbesøg på et værtshus konstaterede Arbejdstilsynet, at der blev røget indendørs ved bardisk og ved borde på serveringsstedet.

Virksomheden havde udarbejdet en arealoversigt over serveringsstedet, hvor det fremgik at selve serveringsarealet ikke oversteg 40 m<sup>2</sup>, idet området omkring billardbordet ikke var medregnet, som en del af serveringsarealet.

Ifølge arealoversigten var der et udskænkingslokale med en bardisk og i åben forbindelse hermed to lokaler, hvor det ene lokale var indrettet med et billardbord og det andet lokale med spillemaskiner. Det samlede areal for de tre lokaler var opmålt til at være 81,33 m<sup>2</sup>.

Arbejds miljøklagenævnet fandt at virksomheden straks skulle sikre, at der ikke måtte ryges indendørs, idet nævnet lagde vægt på, at Arbejdstilsynet under tilsynsbesøget konstaterede, at der blev røget indendørs, og at der var tale om et værtshus med et samlet serveringsareal på over 40 m<sup>2</sup>, idet billardrummet og gangarealer måtte anses for en del af serveringsarealet.

Nævnet fandt, at der måtte lægges vægt på, at billardrummet var et lokale, hvor gæsterne opholdt sig med deres drikkevarer og at lokalet dermed måtte betragtes som en del af serveringsarealet.

Nævnet fandt det ikke afgørende, om der fandt udskænkning sted i rummet eller i det tilstødende lokale, fordi de to rum betragtes som et samlet serveringsareal, hvor der fandt servering sted.

Nævnet fandt desuden, at der ved de tre sammenhængende lokaler med et areal på over 40 m<sup>2</sup> var mulighed for indretning af rygerum eller rygekabiner (j.nr. 5900043-09).

---

#### **Sag nr. 14**

**Forbud mod rygning i værtshus med et samlet serveringsareal på over 40 m<sup>2</sup>, da dansegulv og området omkring billardbord skal medregnes til serveringsarealet.**

*Arbejds miljøklagenævnet fandt, at et område omkring billardbordet, og dansegulvet skulle medregnes til serveringsarealet, og at der således var tale om et værtshus med et samlet serveringsareal på over 40 m<sup>2</sup>. Nævnet lagde vægt på, at området omkring billardbordet/dansegulvet var et område, hvor gæsterne opholdt sig med deres drikkevarer og derfor måtte betragtes som en del af serveringsarealet.*

Ved tilsynsbesøg på et værtshus blev der røget indendørs ved bardisk og ved borde på serveringsstedet.

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at der ikke må ryges indendørs på værtshuset, idet området omkring billardbordet og dansegulvet skulle medregnes til serveringsarealet.

Nævnet fandt, at der måtte lægges vægt på, at Arbejdstilsynet under tilsynsbesøget konstaterede, at der blev røget indendørs. Der var tale om et værtshus med et samlet serveringsareal på over 40 m<sup>2</sup>, idet området omkring billardbordet/dansegulvet måtte anses for en del af serveringsarealet, idet området omkring billardbordet/dansegulvet var et område, hvor gæsterne opholdt sig med deres drikkevarer og derfor måtte betragtes som en del af serveringsarealet (j.nr.5900044-09).

---

#### **Sag nr. 15**

**Et diskoteks 1. sal opfyldte ikke kravene til et rygerum eller en rygekabine.**

*Arbejds miljøklagenævnet fandt ikke, at et diskotekets 1. sal var et rygerum eller en rygekabine, idet 1. salen ikke opfyldte lovens krav til et rygerum eller en rygekabine, da der ikke var tale om et lukket rum eller en fritstående kabine. Arbejds miljøklagenævnet har ikke kompe-*

***tence til at tage stilling til ejerens påtænkte ændring af forholdene, da Arbejdstilsynet ikke har truffet afgørelse herom.***

Ved et tilsynsbesøg på et diskotek oplyste ejeren, at det var tilladt at ryge på diskotekets 1. sal. Ejeren anførte, at diskotekets 1. sal var et rygerum eller en rygekabine, og at han således opfylder lovens betingelser om at måtte tillade rygning på 1. sal.

Ved besøget blev det konstateret, at der er midt i lokalet var en åben etageadskillelse, som var omkranset af et gelænder. Diskoteket var over 40 m<sup>2</sup>.

Ejeren havde efter tilsynsbesøget skitseret et projekt til en anden indretning af 1. sal. og ønskede, at Arbejds miljøklagenævnet tog stilling til om det lå inden for lovens rammer.

Ifølge reglerne er et rygerum et særligt lokale med gode udluftningsmuligheder eller ventilation, og som ikke må tjene som gennemgangsrum eller indeholde funktioner, som anvendes af andre. En rygekabine er en fritstående enhed med udluftnings- eller ventilationssystem.

Arbejds miljøklagenævnet fandt, at diskotekets 1. sal med den konstaterede indretning hverken opfyldte lovens definition på et rygerum eller en rygekabine, idet der hverken var tale om et lukket rum eller en fritstående enhed.

Arbejds miljøklagenævnet kunne ikke tage stilling til indehaverens påtænkte projekt, fordi nævnet alene har kompetence til at behandle klager, hvor Arbejdstilsynet ikke har truffet afgørelse (j.nr. 5900289-08).

---

## **Sag nr. 16**

### **Flugtvej i værtshus medregnet i serveringsareal.**

***Arbejds miljøklagenævnet fandt serveringsarealet i et værtshus over 40 m<sup>2</sup>, idet et areal til flugtvejen benyttes af gæsterne bl.a. til indtagelse af de drikkevarer, som udskænkes på stedet. Dette areal skal derfor medregnes og den samlede serveringsareal, udgjorde således 48 m<sup>2</sup>.***

Ved Arbejdstilsynets tilsynsbesøg på et serveringssted blev der røget. Efter ejerens vurdering var det samlede serveringsareal på 34,5 m<sup>2</sup>, idet lokalet efter ejerens vurdering var på 64 m<sup>2</sup>, men at baren på 16m<sup>2</sup> skulle trækkes fra, ligesom et areal på 13,5 m<sup>2</sup>, som var en flugtvej midt igennem lokalet.

Arbejdstilsynet vurderede, at serveringsstedet var over 40 m<sup>2</sup>, og havde givet et strakspåbud.

Arbejds miljøklagenævnet tiltrådte arbejdstilsynets påbud, da nævnet fandt serveringsarealet over 40 m<sup>2</sup>, idet alene arealet med baren kan fratrækkes det samlede areal. Nævnet lagde i den forbindelse vægt på, at arealet til flugtvejen benyttes af gæsterne bl.a. til indtagelse af de drikkevarer, som udskænkes på stedet. Dette areal skal derfor medregnes og den samlede serveringsareal udgør derfor 48 m<sup>2</sup> (j.nr. 5900011-09).

*Tidligere Nyhedsbreve kan findes på siden "Publikationer" under "Nyhedsbreve, statistik m.v. om AMK", "Nyhedsbreve fra AMK" på Ankestyrelsens hjemmeside [www.ast.dk](http://www.ast.dk).*

---

*Dette nyhedsbrev er udgivet af Arbejds miljøklagenævnets sekretariat.*

*Ansvarlig for nyhedsbrevet er specialkonsulent Erik Pohl, direkte tlf. 3341 1459.*

---